

«DERES HENGIVNE HIMMLER»

Heinrich Himmler

Et brev fra SS-sjefen Heinrich Himmler til Vidkun Quisling fra januar 1933 med forslag om samarbeid, er det største enkeltfunn i det nyopplagte Quisling-arkivet.

Av HANS FREDRIK DAHL

I brevet takker Reichsführer-SS for henvendelsen fra Quisling og sier at han «sikkert» kommer til Oslo i løpet av våren 1933. Han ser fram til å møte Quisling, som dengang var forsvarsminister, «slik at vi i samtaler kan utvikle varige forbindelser mellom oss tyske nasjonalsosialister og likesinnede mennesker i Norge».

Regjeringskrise

Dersom brevet var blitt kjent dengang, ville det antakelig ført til regjeringskrise.

I alle fall ville forsvarsminister Quisling måttet tre tilbake straks — Bondepartiregjerings forsvær vaklet allerede på grunn av finanspolitikken.

Brevet fra Himmler ville blitt en så ubehagelig sensasjon for Quisling at det også er tvilsomt om han hadde kunnet stille opp til hastens valg med eget parti. Ja, det er tvilsomt om partiet NS i det hele tatt ville blitt stiftet.

Plagsom likhet

Fra første stund måtte NS med nebb og klør forsvare sin rett som norsk og nasjonalt parti — likheten til utenlandsk fascisme var i alle tilfeller slående og plagsom. Dersom det var blitt kjent at Himmler i 1933 akttet seg til Oslo for å knytte forbindelser med Quisling, og det etter forslag fra forsvarsministeren selv — da ville Quisling vært en politisk død mann, ute av stand til å mobilisere selv sine egne meningsfeller til innsats for en «samling» av Norge.

I urette hender ville brevet fra Himmler med andre ord vært rene dødskysset.

Som det var, Quisling kunne rolig legge det i sitt private arkiv. Historien ville det ikke slik at Himmler kom til Oslo i 1933. Straks brevet var sendt fra nazi-hovedkvarteret i München, begynte ting å skje i tysk politikk.

30. januar ble Hitler leder for den nye koalisjonsregjeringen i Berlin. SS og partiapparatet forøvrig fikk det travelt med å forberede overgangen til neste stadium: en førerstyrt ett-

Heinrich Himmler, nazismens største bøddel, skrev til Quisling og tilbød samarbeid i 1933.

partistat i Tyskland. Himmler glemte majoren i Oslo.

Hadde han husket ham, kunne mye blitt annerledes i norsk historie.

Hitlers filial?

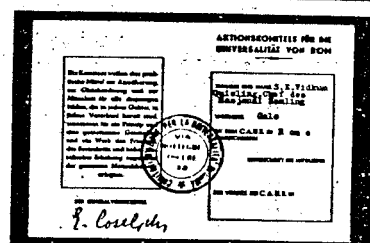
Under Quislings to valgkamper 1933 og '36 haget beskyldningene som skurer om at han var «Hitlers filial», «apekatt», «grammofonplate» og «etterplaprer».

Quisling avviste beskyldningene. Han og hans partifeller kjempet for en norsk politikk, sa de. Og mente det de sa. Men beskyldningene sved. Det ble et hovedmotiv for NS å insistere på sin egen nasjonale gehalt.

Mussolini-show

Felltrinn brakte uro i rekkene, noe som tydelig framgår av Quisling-arkivet. Da Quisling lot seg lure til å møte opp på et av Mussolinis propagandashows,

ble det nesten opprør i NS. Det tyske nazipartiets framferd mot kirken og jedene var en konstant hodepine for partiledelsen, som hver dag fikk henvendelser fra urolige medlemmer. Og da en gruppe unge norske nazister i Tyskland skrev hjem til NS for å få fart på den nasjonale politikken i Norge, ble de kontant avvist av partisekretær Fuglesang. Det som passer i Tyskland, passer ikke i Norge.

Quislings medlemskap i «Aksjonskomiteen for Romas universalitet» (CAYU), et propagandatiltak for Mussolini, vakte stor misnøye i NS.

Det var først i 1939, etter at alt annet hadde slått feil, at Quisling orienterte partiet i tysk retning. Med statskuppet den 9. april 1940 ble alle broer brent. Partimedlemmene likte det ikke.

Et flertall av de åtte trofaste som Quisling oppnevnte i sin regjering i radioen den kveiden, be-

takket seg. Gulbrand Lunde, det tyngste navnet i forsamlingen, gikk til fylkesmannen i sin hjemby den 10. april og deponerte en erklæring der han distanserte seg fra Quislings kupp.

Først senere, da Tyskland hadde vist seg som en særdeles effektiv okkupasjonsmakt, kom partiet etter.

Reichsführung der Schutzstaffeln der N.S.D.A.P.

Beauftragter: HERR - Dr. H. MOLL
 Reichsführer
 Justiz-Departement
 Reichsminister
 Reichsstraße 46

Beauftragter: Reichsführer-SS
 Tgb. Nr. 24

Beauftragter: Reichsführer-SS
 Tgb. Nr. 24

Herrn: Statsråd Vidkun Quisling, Oslo

Sehr geehrter Herr Minister!

Durch Pg. P. Ferd. Kampfer erhielt ich Ihre Anschrift. Ich hoffe im Laufe des ersten Vierteljahres 1933 eine Reise nach Norwegen machen zu können und werde Sie dann bestimmt in Oslo aufsuchen und mich dort ein paar Tage aufhalten, sodass in ständlicher Aussprache eine dauerhafte Verbindung zwischen uns deutschen Nationalsozialisten und einflussreichen Männern in Norwegen hergestellt wird.

Ich werde mir erlauben, meine Ankunft in Oslo rechtzeitig, ungefähr 8 Tage vorher, mitzuteilen.

Ich bin mit nordischen Grüssen und Heil Hitler!

Der Reichsführer-SS
 Ihr sehr ergebener
 F. Himmler

Brevet fra Himmler er feildatert. Det skal stå «1. januar 1933», som poststemplet viser.